

Disse vor lærde Landsmands Fortjenester bleve heller ikke upaaskjønnede. Lige til sine sidste Dage, da tiltagende Alder og Følelsen af at Tiden vilde tage en anden og lettere Vej, end den han havde banet, bevægede ham til at drage sig tilbage, saae han Prøver derpaa. Næsten lige til hans Død (den 24de December 1847) kappedes Forfattere om at hædre ham, lærde Selskaber at optage ham til Medlem, fremmede Regjeringer, saavel som hans egen, at meddele ham Beviser paa deres Yndest; og Eftertiden vil taknemmelig erkjende, hvor meget den kan lære selv af hans Feiltagelser, hvor megen Fremgang den kan vinde ved at tilegne sig hans Fuldkommenheder. Og de, der have kjendt ham personlig, ville mindes hans utrættelige Arbeidsomhed fra den aarle Morgen stundum til ud paa Natten, ville aldrig glemme den Bonhommie, den Beskedenhed, den elskelige Humanitet og den sindige Ro, der omgav hele hans Væsen.

Prof. *Jürgensen* forelæste en Udsigt over afdøde Prof. *Ursins* Levnet og Virksomhed.

Georg Frederik Ursin blev født i Kjöbenhavn den 16de Juni 1797. Efter et Par Aar at have gaaet i Efterslægtsskolen, blev han indsat i Metropolitanskolen. Interesse for Mathematik og de dermed beslægtede Fag betegnede sig tidligt hos ham; thi endog før han blev Student vandt han Universitetets Priimedaille (1814), og omtrent paa samme Tid, -- hvad der maaskee er ganske characteristisk med Hensyn til hans senere forskjelligartede Virksomhed, -- underkastede han sig Landmaalerexamen. Efter at være dimitteret til Universitetet 1815 og have underkastet sig examen artium med bedste Character og anden Examen med Udmærkelse, fulgte han i Somrene 1817 og 1818 for egen Regning Conferentsraad *Schumacher* paa Gradmaalings-Reiser og benyttede den mellemliggende Vinter til at studere Astronomie under *Schumachers* Veiledning. I Efteraaret 1818 reiste han til Tydskland, hvor han i Göttingen under *Gauss* fortsatte sine Studier; ved sin Hjemkomst 1819 blev han constitueret som Observator ved Kjöbenhavns Ob-

servatorium; det følgende Aar forsvarede han sin Dissertation de eclipsi solari &c. Han havde saaledes gjort de dengang sædvanlige Forberedelser for en videnskabelig Embedsstilling; den, han derefter opnaede, blev følgende. 1824 blev han fast ansat som Observator, i 1827 blev han Professor ved Kunstacademiet. I Aarene 1829–31 docerede han Technologie og Maskinlære ved den polytechniske Lærestanstalt, og gjorde ved samme Tid Tjeneste ved Universitetet efter Prof. *Thunes* Død. I 1844 blev han, ved Siden af sin Ansættelse som Professor ved Kunstacademiet, udnævnt til Inspecteur ved samme; og endelig i Marts 1849 blev han Slotsforvalter paa Charlottenborg. I 1828 blev han Medlem af Videnskabernes Selskab og i Maj, 1840 Ridder af Dannebrogen. — Han døde den 4de Decbr. 1849 efter 2 Maaneders Svagelighed af et Nerveslag. 1823 blev han gift med *Helene Elisabeth Thurah*, hvem han efterlader som Enke med to Sønner og en Datter.

Det Foregaaende vil strax fra Begyndelsen have paaviist en fleersidig Retning i *Ursins* Virksomhed, og navnlig viser dette sig i Aarene 1829–31, hvor han som Docent samtidig med Mathematik og Astronomie beskæftigede sig med mekaniske og tekniske Fag. Det samme fremtræder i hans litteraire Virksomhed, og det er derfor naturligt, at hans Bestræbelser stedse mere have været rettede paa at udbrede Videnskabens Resultater, end paa at forøge disse ved selvstændig Granskning. Vi finde saaledes kun en enkelt Meddelelse fra ham i Videnskabernes Selskabs Skrifter (om Anvendelsen af Solaarets rette Længde i Kalendarographien, naturv. og math. Skr. V S. XLII) medens en Mængde, dels Lærebøger, dels populære Skrifter, samt Tidsskrifterne Magazin for Kunstnere og Haandværkere og dansk Almeenlæsning bære Vidnesbyrd om hans Bestræbelser i hiin førstnævnte Retning. At disse ogsaa have vundet Anerkjendelse, er bekjendt; hans Lærebøger have i en lang Aarrække været benyttede, og disse, saavel som flere af hans populære Skrifter, have, ofte i kort Tid, oplevet flere Oplag. Især synes dette at have været Tilfældet med de af hans Skrifter, der vare beregnede paa den mindre dannede Folkeklasses Oplysning, Noget, hvorfor han har havt en særdeles Forkjærlighed, som ogsaa gjentager sig i hans Virksomhed i sine sidste

Leveaar for Udbredelsen af Kundskab i nautisk Astronomie. Det meest talende Beviis herfor vil være en Liste over hans Skrifter, der nedenfor findes aftrykt.

Blandt disse findes flere Rækker af populære Foredrag. Saa-danne Foredrag begyndte *Ursin* allerede at holde 1821—22, kort efter at han var bleven constitueret som Observator, og han vedblev dermed til de sidste Aar af sin Levetid. Han holdt saaledes, foruden de nys nævnte Foredrag over Astronomie, senere lignende over samme Gjenstand, en Række Foredrag over Dampmaskinen, som han gjentog i forskjellige Provindsstæder og i Sverrig, endelig, efter sin Hjemkomst fra en Reise, som han med kongelig Understøttelse foretog til England og Skotland, holdt han Foredrag over Navigationen i den da nylig oprettede Söfartsforening; — og i Almindelighed have disse forskjellige Foredrag havt talrige Tilhørere.

Vi see saaledes en lang og utrættet Virksomhed i en Retning, der vel ligger fjernere fra dette Selskabs egentlige Formaal, men som vel temmelig sjældent med en saadan Vedholdenhed vil findes gennemført, og saavist som enhver videnskabelig Virksomhed maa finde sin Anerkjendelse i dette Selskab, vil ogsaa dets afdøde Medlems Bestræbelser for Udbredelsen af Folkeoplysning i de Retninger, der laae hans Fag nærmest, ikke savne dets Erindring og Paaskjønnelse.

Liste over Ursins Skrifter.

1820.

De eclipsi solari etc.

Ringformig Solformörkelse etc.

1822.

Lærebog i den rene Mathematik i 2 Dele. 1ste Deel paa ny oplagt 1824; 3die Oplag 1835. 2den Deel aldeles omarbejdet 1847.

1823.

Regnebog eller Anviisning til Huus- og Handelsregning. 2det Oplag 1833, 3die Opl. 1841, 4de Opl. 1843, 5te Opl. 1847.

1826.

Universitets-Observatoriet paa Rundetaarn. I *Riises* Archiv for
Historie og Geographie, 24de Bd.

1827.

Logarithmer med 6 Decimaler, ogsaa udgivet med latinsk Titel etc.
Magazin for Kunstnere og Haandværkere begyndtes og vedvarede
indtil 1834.

1828.

Oversættelse af „*Millington*, an epitome of natural philosophy,“
under Titel „Haandbog i den mechaniske Deel af Natur-
læren.“

Geometrie, udarbejdet med stadigt Hensyn til Anvendelsen i Kun-
ster og Haandværker, 2det Opl. 1839, 3die Opl. 1843,
4de Opl. 1847.

1834.

Oversættelse af „*Brandes*, Vorlesungen über die Naturlehre.“

Oversættelse af „*Gelpke*, populaire Himmelskunde.“

1835.

Övelsesexempler, udg. som Tillæg til Lærebog i den rene Mathe-
matik I.

Begyndt Udgivelsen af „Dansk Almeenlæsning“ som standsede det
følgende Aar.

1837.

Begyndt Udgivelsen af Nyt Magazin for Kunstnere og Haandvær-
kere, som ophørte i 1842.

1838.

Dampmaskinen, fremstillet i 12 populaire Foredrag, 2det meget
forandrede Oplag udk. i 1842; udgivet paa Tydsk i 1840.
Populært Foredrag over Astronomien, 2det Opl. samme Aar; blev
oversat paa Islandsk i 1842.

1839.

Reise i Sverrig i 1838.

Om Sporveie med særdeles Hensyn til deres Anlæg i Fædrelandet.

1840.

Bogtrykkerkunstens Opfindelse og Udvikling i 400 Aar.

1841.

Arithmetik, udarbejdet med stadigt Hensyn til den praktiske Anvendelse, 2det Opl. 1848.

1843.

Om Uhre, deres Indretning og hensigtsmæssigste Behandling.

1844.

Formskjæererkunsten og Kobberstikkerkunsten.

Lithographien eller Steentrykkerkunsten.

1847.

Logarithmer med 4 Decimaler.

Nautisk Almanak for 1849.

1848.

Mechanik.

Nautisk Almanak for 1850.

1849.

Nautisk Almanak for 1851.

Desuden har han udgivet: *Astronomie* 1ste, 2det Hefte ufuldendt, samt i Forening med Prof. *G. F. Hetsch* 1) Begyndelsesgrunde af den geometriske Tegnelse til Brug for Kunst- og Haandværksskoler. 2) Forberedelse til den geometriske Tegnelse.

Mødet den 17de Mai.

Prof. *C. T. Engelstoft* forelæste en Afhandling om Geistligheden som Rigsstand i Danmark efter Reformationen.

Det mærkelige Særsyn i de nordiske Rigers Statsforfatning,